

Reactie van Platform Bio-Energie (PBE) in de publieke consultatie over het Ontwerpbesluit conformiteitsbeoordeling vaste biomassa voor energietoepassingen

Onderstaande reactie geven wij terwijl nog niet duidelijk is wat de uitkomsten zijn van de publieke consultatie over het Verificatieprotocol, op welke wijze die worden verwerkt in het definitieve protocol en wat de uitkomsten zijn van de praktijktoets van het Verificatieprotocol en de verwerking van de bevindingen daarvan. Daardoor is o.i. deze publieke consultatie over dit concept Besluit Conformiteitsbeoordeling prematuur.

Onze reactie volgt de systematiek van het 'Integraal Afwegingskader'.

1. Aanleiding?

De regeling heeft slechts betrekking op één specifiek onderdeel van het Energieakkoord t.w. (houtige) biomassa t.b.v. bijstook en industriële stoomproductie >10MW. Dat mogelijke negatieve gevolgen daarvan moeten worden voorkomen is niet onlogisch, maar dat behoort mutatis mutandis eveneens te gelden voor alle andere vormen van duurzame én fossiele energieproductie. De afweging dient te worden gemaakt ten opzichte van de huidige energievoorziening die wordt vervangen door een duurzame. Dat is hier niet gebeurd en daarom is sprake van een selectieve invulling die daardoor onevenredig zwaar drukt op één bepaalde vorm van duurzame energieopwekking. Dat daarover een akkoord is tussen private partijen doet daaraan niet af: de Rijksoverheid behoort een breder afwegingskader te hanteren dan hier is gebeurd.

2. Wie betrokken?

Het is onduidelijk hoe houtpelletproducenten (of hun organisaties) en boseigenaren (of hun organisaties) zijn betrokken bij het Ontwerpbesluit. De beantwoording van deze vraag tendeeft naar het aanwijzen van buitenlandse partijen die een belang hebben om met hun producten toegang te krijgen tot de Nederlandse markt. Dat is een selectieve benadering want binnen- en buitenlandse producenten moeten immers gelijke toegangsmogelijkheden tot dezelfde markt hebben.

3. Probleem?

Het lijkt erop dat de rationale voor het Ontwerpbesluit is: "... het risico dat niet-duurzame biomassa wordt geproduceerd, verhandeld en eventueel meegestookt waarvoor dan ten onrechte subsidie wordt uitgekeerd". Het valt niet in te zien hoe het Ontwerpbesluit dat risico kan tenietdoen. Er bestaan immers al subsidievoorwaarden waaraan de ontvanger heeft te voldoen en in die voorwaarden is al opgenomen aan welke duurzaamheidseisen moet worden voldaan. Voor het aantonen van die duurzaamheidseisen moet al het Verificatieprotocol worden gevolgd zoals dat na consultatie en praktijktoets er in definitieve versie komt uit te zien. De subsidietoekenning vertegenwoordigt een groot financieel belang, maar dat is ook weer niet exceptioneel groot ten opzichte van andere subsidies in andere sectoren.

4. Doel? De subsidiegever is gehouden vast te stellen of aan de subsidievoorwaarden wordt voldaan alvorens uit te betalen: daaraan voegt het Ontwerpbesluit niets toe. Het is overigens onduidelijk of en hoe publieke handhaving "onrechtmatigheden binnen bestaande private

systemen” zal kunnen constateren. Verder regelt het Ontwerpbesluit ook zaken die al in bestaande wetgeving verankerd zijn, zoals eventuele luchtverontreiniging.

5. Overheidsinterventie gerechtvaardigd?

Is onvoldoende gemotiveerd: zie bovenstaande commentaren hiervoor. De toegevoegde waarde van het overnemen van de systeemverantwoordelijkheid door het Rijk staat omschreven als “... slechts bedoeld als achtervang bij een tekortschietend privaat systeem”. Het staat nog te bezien of het private systeem tekort schiet. De vrijwillige rapportage over ongeveer 70% van de voor energie gebruikte biomassa o.b.v. een Green Deal vormt een krachtige indicatie dat het bedrijfsleven zich verantwoordelijk voelt voor duurzaamheidstoetsing, ook zonder formeel geldende eisen. Deze rapportage zal waarschijnlijk zelfs na afloop van de Green Deal worden voortgezet, wellicht door een groeiend aantal exploitanten.

6. Beste instrument? Nog onduidelijk is welke adviescommissie door de Minister van EZ zal worden ingesteld om certificatieschema's te beoordelen; ook het protocol voor die beoordeling ontbreekt. Voor wat betreft FSC en PEFC is onduidelijk waarom die schema's door een adviescommissie van EZ moeten worden beoordeeld waar ze ook al zijn beoordeeld door de adviescommissie TPAC t.b.v. een oordeel door de Staatssecretaris van I&M inzake overheidsaankopen. De status van een besluit (goedkeuring/schorsing/afkeuring) door de Minister van EZ heeft de status van een Besluit op grond van de AWB waartegen bezwaar en beroep open staat. Hoe zorgvuldig ook, het kan de snelheid van besluitvorming ernstig negatief beïnvloeden en intussen de onzekerheid vergroten. Hetzelfde kan gezegd worden van de erkenning door de Minister van de verificateurs.

7. Gevolgen?

Er is nagelaten te benoemen welke kosten schemabeheerders moeten maken om hun schema goedgekeurd te krijgen. Hetzelfde geldt voor de verificateurs. Ook is niet benoemd welke kosten gemoeid zullen zijn met de instelling van de adviescommissie. Het blijft onduidelijk welke (netto) positieve gevolgen er zijn voor het milieu. Anders dan in de beantwoording van deze vraag is onze taxatie dat juist boseigenaren en pelletfabrikanten de partijen zijn die het minst zullen worden geraakt. Zij voldoen immers al aan eisen van duurzaam bosbeheer – daaraan verandert dit besluit niets en al helemaal niet als in de subsidievoorwaarden reeds het Verificatieprotocol is opgenomen. Zouden boseigenaren nog niet aantoonbaar duurzaam bosbeheer hebben dan verandert dit besluit daaraan ook niets, want de primaire motivatie van eigenaren om voor aantoonbaar gecertificeerd duurzaam beheer te kiezen zal liggen bij toegang tot andere markten dan die voor de laag betalende energiemarkt.

Tenslotte:

PBE is voornamelijk niet overtuigd van de noodzaak van de op deze wijze verankerde systeemverantwoordelijkheid van de overheid voor de aantoonbare duurzaamheid van in ons land gebruikte biomassa in gesubsidieerde projecten. Temeer niet daar verwijzing naar soortgelijke eisen voor andere grondstoffen, met name fossiele brandstoffen waarmee de bedoelde biomassa concurreert op de markt, ontbreekt.

Fokke Goudswaard
Voorzitter Platform Bio-Energie
27 mei 2016